

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Munere Concionandi, Exhortandi, Catechizandi - Continens non tantùm praecepta ad artem concionandi discendam accomodata, sed etiam Ideas & Conceptus practicos pro Concionibus in Festis B. V. & SS. Dedicationis, Patrocinij, Novi Anni, Paschatis, Parasceves; item in Primitiis Sacerdotum,

...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 1. De concionibus in Festis Beatissimæ Virginis Mariæ habendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48347](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48347)

pare, ut fiat hæc aqua, hic quidem in salutem corporis animæ
que, in altera autem vita fons aquæ salientis in vitam æter-
nam. Amen.

CAPUT II.

QUOMODO DE BEATISSIMA VIRGINE
CONCIONES VARIÆ HABERI
POSSINT.

Variæ sunt occasiones, in quibus oportet Conciones de
hæc Sanctissima Cæli Regina institui, sed tres præcipue
quarum prima se in Festis ejus offert. Secunda in peregrina-
tionibus ad templum aliquod miraculis celebre instituta
uti non rarò contingit. Tertia denique in Congregationibus,
Rosarii præcipue, quales plerumque in celebrioribus
paulò locis reperiuntur! pro singulis ergo his occasionibus
unam vel alteram Ideam in hoc capite proponam, simulque
conceptus aliquot subjungam, ad plures ejusmodi conciones
facili negotio habendas.

§. I.

De Concionibus in Festis Beatissimæ Virginis
Mariæ habendis.

Triplicis generis Conciones in Festis Beatissimæ Virginis
institui possunt, scilicet vel ad ipsum Festum accommodata
vel Beatissimæ Virginis excellentiam, potentiam, Charita-
tem erga homines, aliâque similia motiva ad ejus amorem et
licitiam explicando; vel denique modum eam colendi, vir-
tutisque exercitationes ad eam pertinentes proponendo,
singulis Ideam seu exemplar in hoc paragrapho ob-
ram.

Exemplar Primum.

In quo ostenditur, quomodo Concio de Beatissima Vir-
gine Festo accommodata haberi queat.

Thema.

Jacob autem genuit Joseph virum Mariæ, Matth. i.

Syllogismus principalis primus.

Tunc merito creditur Beatissimam Virginem sine macula esse conceptam, quando solidis rationibus, tum ex auctoritate ipsius Dei, tum variarum Doctorum, tum ex ipsa Maternitate huius Sanctissimæ Virginis petitis, ad id credendum persuademur; at qui verum est antecedens, ergo etiam consequens.

Syllogismus principalis secundus.

Tunc merito immaculati animi ac vitæ studium ferventer suscipitur, quando hic modus immaculatam conceptionem Beatissimæ Virginis colendi est, tum in se perfectissimus, tum eidem immaculatæ Virgini gratissimus; atqui ita se res habet, ergo &c.

EXORDIUM.

Si hodiernum festum considerem, mihi videtur circa illud plerisque Christianis accidere, quod illis evenire solet, qui gemmam aliquam pretiosam invenerunt; sed quia illius pretium ignorant, parvi faciunt, ideoque etiam nullum aut exiguum fructum aut solatium ex eo referunt. Ita, inquam, & plerique Christianorum celebrant hoc Festum, sed cum exigua devotione ac fructu, quia nesciunt, quale sit hoc Festum, quam gratum Beatissimæ Virgini, & quomodo illud colere debeant; his ergo hac Concione succurram, & docebo imprimis. Quid sit festum Conceptionis. Secundò quam gratum sit Beatissimæ Virgini, si debito modo id colatur. Tertiò quomodo id ipsum celebrare debeamus, quæ omnia ut dignè & cum fructu præstare possim, ad te me Converto, o Virgo purissima, dicoque cum Ecclesia: Dignare me laudare te, Virgo Sancta, da mihi virtutem contra hostes tuos, ut Auditoribus meis tuam Sanctam & immaculatam conceptionem dignè explicare & probare, eosque simul in tui amorem accendere valeam.

Pars Prima.

Atque ut à prima parte incipiam, sciendum est, primum nostrum parentem ab initio originali iustitia praeditum fuisse, id est tali qualitate, per quam plenum dominium habebat super omnes suas potentias ita ut sine ulla difficultate à peccatis abstinere, & bona opera facere posset; postea verò Deum certam arborem in Paradiso ei ostendisse, & tale cum illo pactum fecisse, ut, siquidem abstineret ab esu fructuum illius arboris, eandem originalem gratiam in omnes posteros transfunderet; si verò comederet contra Dei Mandatum, omnes posterius originali gratia carerent, nisi per speciale privilegium eximerentur; & ita re ipsa contigit, nam cum serpens Evam, & Eva Adamum induxisset ad pomum de illo ligno comedendum, mox non tantum Adam & Eva originali iustitia privati; & à Paradiso eiectioni sunt, sed etiam decretum à Deo factum est, ut omnes, qui ex Adamo per ordinariam generationem generandi essent, eandem pœnâ involverentur, unde breviter duo colliguntur.

Primò quid sit peccatum originale videlicet peccatum primi parentis quatenus nobis imputatur, & ob id nos gratia originali privati sumus; unde sequatur, tres effectus mali in corpore, scilicet infirmitates, mortem, & putrefactionem; tres in anima, scilicet concupiscentiam inordinatam, caritatem animæ & mortem æternam, seu privationem visionis Beatificæ exortos esse.

Secundò colligitur peccatum hoc originale omnes hæcenus puros homines ab Adamo per naturalem generationem descendentes contraxisse, solâ Beatissimâ Virgine exceptam, licet aliqui pariter in originali peccato fuisse conceptam asserant; plerique tamen hodie Auctores contrarium tenent, idque triplici ratione satis efficaci persuadent. Primò variis Congruentiis ex Filiatione Christi & Maternitate hujus Sanctissimæ Virginis petitis, sed hæc utpote subtiliores Theologis relinquendæ sunt. Secundò probant id ipsi ex variis revelationibus & miraculis, quæ, uti magis ad

forum pertinent, ita non aberit aliquas narrasse. Et primò quidem ipsa Sanctissima Virgo Sanctæ Brigittæ dixit, se esse sine macula conceptam, & hoc non definiri à sede Apostolica, ut Fideles habeant magis occasionem suum erga ipsam affectum ostendendi, uti Bernardus de Bustis Sect. 1. p. 1. refert, idem etiam aliàs Canonico revelavit, uti Sanctus Anselmus lib. 9. miracul. cap. 7. scribit, nam cum Canonicus iste noctu per aquas ex fornicatione rediret, & Matutinum de Beatissima Virgine recitans à Dæmonibus eversâ naviculâ submersus esset, jamque ab iisdem ad infernum raperetur, subito ab hac Sanctissima Virgine ereptus est, audivitque, si gratus esse vellet, operam dare debere, ut à fornicatione deinceps abstineat, & Festum immaculatæ conceptionis devotè celebret: Deinde ipse etiam Sanctus Thomas, cujus auctoritate tamen se maximè tumentur Adversarii, Fantino Episcopo Pataviensi id revelavit, cum enim Episcopus hic legeret tertiam partem Sancti Thomæ, & miraretur, quòd ibi determinasset, quod Beatissima Virgo in originali peccato sit concepta, apparuit ei Sanctus Thomas dicens: Scias Domine Episcopo, quòd, quando talem opinionem posui, solum habui respectum ad statum, quo Beatissima Virgo peccatum originale contrahere debuerat, nisi per Filium suum esset præservata; sed DEI filius Matrem suam ab omni macula præservavit. Ita Nicolaus de Padua, tum ejus Vicarius & Doctor asserens, se ab hoc Episcopo visionem hanc non sine magna lachrymarum effusione propriis auribus audivisse, teste eodem Bernardo de Bustis. Sect. 7. cap. Id ipsum verò aliis adhuc miraculis est confirmatum, inter quæ primum meritò locum habere debet, quod Alexandro Alensi viro doctissimo ex ordine Sancti Francisci contigisse scribitur, cum enim hic in festo Conceptionis coram tota Universitate doceret, Beatissimam Virginem esse in macula originali conceptam, repentinò ac gravi morbo correptus, eoque singulis annis eodem die redeunte tentatus est, donec votum fecit, se librum de immaculata conceptione compositurum, hoc enim votò facto mox sanatus est, & postea in morte sua assidue hæc verba ingeminavit: Maria, Domina mea, tota pulchra es, & macula originalis nunquam fuit in te. Nec minus mirabile est, quod idem

H 2

Bernar-

Bernardus de Buis in Civitate Mantuæ accidisse narrat, quod scilicet cum Dominicanus quidam in solempnissima disputatione probare vellet, Beatissimam Virginem esse in macula conceptam, omnia verba in ejus ore mutata sint, dixeritque, propono vobis istam veram conclusionem, quod Beatissima Virgo sit sine macula concepta, cumque Fratres irasceretur, & ille emendare vellet, nihil aliud dicere potuerit. Sed quia fortè similes revelationes & miracula ab Adversariis ut incerta explodentur, ideo tertium argumentorum genus ex affectu erga Beatissimam Virginem petitis sic formant nostræ sententiæ Auctores: quidquid probabiliter & sine incommode Beatissimæ Virgini attribui potest, id meritis tribuitur, sed hoc fieri potest in immaculatæ conceptionis assertionem, ergo merito asseritur. Major est Sancti Augustini, Bernardi & aliorum, minor autem ex eo probatur, quia major pars Doctorum ita sentiat, neque ullum in contrarium veniens ex tali assertionem secuturum appareat, sed potius magni favores & gratiæ ab hac Sanctissima Virgine, quæ & ipso Christo sperari possint, si tam honorifice de illa sentiamus & loquamur, quidni ergo id agamus? atque ex hoc patet nunc, quid sit dies conceptionis, nimirum dies ille, quo devota mente recolimus Beatissimam Virginem esse sine macula conceptam, ideoque ipsi quidem Deo gratias agimus pro tanto favore, ipsi verò Sanctissimæ Virgini gratulamur tale privilegium, debitumque ob id honorem exhibemus. Et hoc Festum jam olim in ipso etiam cælo celebratum est, uti supra citatus Auctor Sect. 8. p. 3. & 4. refert, & merito vix enim aliud tantum gratum est Sanctissimæ Virgini, quia per hoc in memoriam revocatur donum, quod soli ipsi convenit, & quod speciali affectu Dei erga ipsam ante omnes alios homines condecorata est; cum ergo honos iste Sanctissimæ Virgini exhibitus in totum etiam genus nostrum humanum quodammodo redundet, merito exclamamus cum Beatus ensibus Judith. cap. 15. *Tu gloria Jerusalem, tu laus Israel, tu Honorificentia Populi nostri*, & illud 1. Martini repetimus *absit rem istam facere, & non inferamus tamen gloria nostra.*

Pars Secunda.

Sed videor audire vos dicentes, non dubitare vos de immaculata conceptione, sed firmum concepiffe propositum eandem ad mortem ufque, vel ipfius etiam, fi oportebit sanguinis effufione defendendi; illud verò potiùs fcire vos defiderare, quomodo eandem Conceptionem dignè colere debeatis; cui defiderio veftrò æquiffimo ut fatisfaciam, aio, varios effe modos à variis assignatos, fed communem effe, quo fuadetur, ut cogitatione, verbo, & opere, colatur; *cogitatione* quidem, fi firmiter credatur, & ut non pauci faciunt hodiè, etiam votum concipiatur, eandem defendendi: *Verbo*, fi ea condignis laudibus celebretur, (id quod officij de immaculata conceptione recitatione, & Sacrificij oblatione potiffimum fieri potest) & in neceffitatibus, præcipuè tentationibus ad peccandum, auxilium hujus Sanctiffimæ Virginis per immaculatam conceptionem imploretur, ufurpando illos Ecclefie verfus: *Dignare me laudare te, Virgo Sacra, da mihi virtutem contra hostes tuos.* Opere denique, fi varia feu mifericordie feu patientie in ipfius honorem peragantur, ut fuo modo locum habeat illud fponfi cantic. 2. *Sicut lilium inter spinas, fic amica mea inter filias Ada.* Sed Ego, uti non improbo hunc modum, ita alium longè gratiorem Virgini fingulariter commendo, quem quidem colligo ex apparitione cuidam Religiofo facta, dum ei in specie rugofæ anùs apparuit Sanctiffima Virgo, dicens, talem fe effe in ejus mente. Ex quo fic argumentor, talis eft Beatiffima Virgo in mente cujusque, qualiter mens ejus constituta eft, ergo ut Beatiffima Virgo in aliquo fit fine macula concepta, debet etiam mens ejus fine macula exiftere; Verbo, dicere volo, optimum effe modum colendi immaculatam conceptionem, ut, ficut nos ipsam falutamus, & dicimus: *tota pulchra es amica mea, & macula non eft in te*, ita nos quoque mundicie corporis & animi ita ftudeamus, ut ipsa viciffim de nobis dicere poffit: *tota pulcher es, dilecte mi, & macula non eft in te.* Ad hanc nos hortatur illis verbis Sanctus Joannes 1. Jo. 3. *Filioli mei, non diligamus verbo & lingua, fed opere & veritate*; fine hac parvi facit devotionem noftram & confessionem immaculatæ fuæ conceptionis, fed potiùs ufurpabit illa Sancti Jacobi Ver-

ba cap. 2. *Fratres mei, quid proderit, si fidem quis dicat se habere, opera autem non habeat; nunquid poterit fides salvare eum?* opus ergo à vobis exigitur, o dilecti, opus, inquam, illud, quod Sanctus Hieronimus Sarm. de assumptione verbis his notatu dignissimis vos adhortatur; *Igitur dilectissimi amate, Mariam, quam colitis; colite quam amatis; quia tunc verè colitis & amatis, si imitari velitis ex toto corde, quam amat; facite nempe B. Virgo ut Ichu, lib. 4. reg. cap. 10. dicens; Nunquid cor tuum rectum cū corde meo? si est, da manū (id est, opus) tuam ut ergo clariùs edisseram, & in compendium redigam, quid quid ad solidum cultum immaculatæ conceptionis pertinet, tria aio præstanda.*

Primò ut firmissimum faciatis decretum, inprimis quidem ad honorem Dei, deinde etiam ad honorem Beatissimæ Virginis ab omni non tantum mortali, sed etiam veniali delicta rata admissa macula, imò etiam à transgressione regulari peccato obligantis abstinendi, dictumq; vobis ab ea credamur. *Quodcumque dixerit vobis (Filius meus) servate, & facite; hæc professio est gratissima, hoc est verè dicere, me nunquam te derelicturum neque contra tuum & tuæ immaculatæ conceptionis honorem quidquam facturum, sed eandem verbo opere defensurum.*

Secundò ut certò vobis persuadeatis, vos non omnino immunes esse ab omni peccato, sed, ut Sanctus Bernardus ait, nostrum angulos habere; ubi autem anguli sunt, ibi & sedes, itaque ab eadem vobis dictum putate: *scrutemur vias nostras, & studia nostra, & in eo se iudicet quisque profecisse, ac cum id invenerit, quod reprehendat, sed si id, quod invenit, reprehendat; tunc non te fallit inquisitio tua, si rursus opus ex scrutinio advertisti; id quod ipse etiam Christus religioso cultum per Mariam Olgniactensem significari iussit, ut Petrus Penneguin in sua Isagoge testatur parte 3. cap. 15. num. 14. id ergo potiùs agamus, ut citò abluamus maculam, quam contraximus, & ex defectu nostro medicamentum superius nostræ accipiamus, & statuamus deinceps cavere, ita, ut si ex scorpione fit oleum contra ictum illius, ita & nos ex peccato humiliationem, velut optimum contra illud remedium eliciamus.*

Tertiò ut hunc ipsum ob finem sine macula conceptionis

Virg

Virginem in Patronam & Adjutricem eligamus, eique corpus & animam committamus dicentes cum Sancta Agnete: *Cor meum & corpus conserva immaculatum*; atque adeo, si occasio maculandi animam ingruerit, credamus à Beatissima Virgine dici nobis: *Fili mi abstine propter me; quis ex tali cogitatione non sentiret cor suum emolliri, atque ad cavendum peccatum efficaciter incitari? quis non speraret semper hoc medio victorem vitiorum futurum? ita certe expertus est gravissimus peccator ille, qui prima die ad honorem SS. Trinitatis. Secunda ad honorem Beatissimæ Virginis abstinere à mala consuetudine jussus, ita immutatus est, ut facilem sibi experiretur abstinenciam, quam antea impossibilem judicarat. Idem & nos experiremur, si similem victoriam semel iterumque propter Bearam Virginem reportaremus de vitiis nostris, tunc cum fiducia diceremus, quod in calendario novo morientium hodie petitur his verbis; O Maria, sine macula concepta, fiat cor meum immaculatum, ut plus te amet, & honoret apud omnes, quam ulla creatura te possit inhonorare; tu vitam tuam sine macula inchoasti, ora pro me apud Filium tuum Jesum, ut ego sine macula eam finiam.*

Epilogus.

Sed finio, & omnes, quantum possum adhortor, pulcherri-
mis illis verbis Sancti Bernardi: *Totis medullis cordium, totis
precordium affectibus, & votis omnibus Mariam hanc (sine
macula conceptam) veneremur, quia sic est voluntas eius, qui
omnia vult nos habere per Mariam.* Flectamus ergo genua
cordis nostri, accedamus ad altare, & dicamus. O purissima
Dei Mater & Virgo, Patrona nostra clementissima, nos famu-
li & ancillæ tuæ, licet undique patrocínio & amore tuo in-
dignissimi, freti tamen pietate & misericordia tua singulari,
& Zelo illo, quem habes erga salutem animarum nostrarum,
coram tota curia cælesti profitemur, nos firmissimè credere, te
sine omni macula originali conceptam esse, & hanc ipsam o-
pinionem, non tantum pro viribus defensores, sed etiam ope-
ram daturos, ut alii firmiter credant, & non tam cogitatione,
& verbo, quam opere & immaculatæ vitæ studio colant atque
defendant. Obsecramus te igitur, suscipe nos in clientes tuos
& cultores immaculatæ conceptionis tuæ perpetuos, adesto
nobis

nobis in omnibus actionibus nostris, sed illis præsertim virtutibus, quæ immaculatam Conceptionem tuam singulariter de decent expugnandis, nec deseras nos in hora mortis nostræ sed potius in immaculatum tuum sinum nos suscipe, & in Paradysum Cælestem transporta, ubi cum omnibus Sanctis in omnem æternitatem gratissimum tibi præconium illud accedamus: Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.

Exemplar Secundum.

In quo ostenditur, quomodo motivum aliquod ad Beatissimæ Virginis amorem alliciens proponi queat.

Thema.

Erunt signa in sole & stellis, & in terris pressura gentium præ confusione sonitus maris & fluctuum arescentibus hominibus, præ timore & expectatione, quæ supervenient universo orbi Luca 11.

Scopus.

Demonstrandum, quod Beatissima Virgo sit arca spiritualis, per quam ab æterno interitu servari debeamus, seu quod amor Beatæ Virginis sit verum signum prædestinationis.

Syllogismus principalis.

Sicut in diebus Noë, ita erit adventus Filii Hominis; ergo mature confugiendum est ad Arcam aliquam spirituales, in qua salvemur; atqui Beatissima Virgo talis est arca spiritualis; ergo mature ad eam confugiendum est.

EXORDIUM.

In libro Genesis cap. 6. legitur, quod, cum DEUS videret quod multa malitia hominum esset in terra, tactus dolor cordis intrinsecus, decreverit delere hominem & animalia; ideoque Noë ad se vocaverit, ei que, ut arcam ædificaret, præceperit; quod cum strenuè executus fuisset Noë, à Concivibus quidem suis ab initio derisus, & pro deliro habitus est; sed magno eorum damno, nam postquam Noë in arcam cum Filiis ingressus est, omnes in diluvio submersi, serò errorem suum cognoverunt, frustra que deplorarunt. Quod tempore Noë evenit, idem etiam in fine mundi contingeret, nisi ipse Christus prædixit dicens; Sicut in diebus Noë, ita erit adventus

adventus Filii hominis; sicut enim erant in diebus ante diluvium comedentes & bibentes, nubentes & ad nuptias tradentes, usque ad eum diem, quo intravit Noë in arcam, & non cognoverunt, donec venit diluvium, & tulit omnes; ita erit adventus Filii hominis, atque adeo, quisquis diluvium illud terribile iudicii divini & æternæ damnationis evadere voluerit, meritò maturè sibi de arca spirituali prospicere debet. Et si verò non ignorem plures ejusmodi arcas, id est, signa prædestinationis passim ab Ascetis assignari, judico tamen hanc prærogativam ante alias Beatissimæ Virgini convenire; quare ut maturè ad illam per veram devotionem & fiduciam confugiat, hac concione fusiùs ostendam, quam rectè illa arcæ spirituali comparetur, & quàm meritò devotio erga illam inter præcipua prædestinationis signa numeretur; Vos interea, ut tantò promptiùs ad arcam confugiat, mentes animosque præparate.

Narratio.

Solent Rhetores, quando naturam & præstantiam aliqujus rei accuratiùs volunt ostendere, ante omnia quatuor causas principales indagare, his enim cognitis judicant, non difficulter cujusque rei naturam & præstantiam cognosci posse; quòd si ergo & nos cognoscere velimus, quàm verè Beatissima Virgo spirituali arcæ comparetur, non meliùs videmur id obtinere posse, quàm si quatuor dictas principales causas, scilicet materialem, formalem, efficientem & finalem indagemus; nam quoad omnes summam inter utramque arcam similitudinem deprehendemus.

Confirmationis Prima Pars.

Nam primam materialem causam quod attinet, qualis ea in arca Noëtica fuerit, sacer textus Genes. 6. indicat, dum ait: *fac tibi arcam de lignis lævigatis* (Chaldæi & Rabini ex libris Cedri intelligunt) & *Bitumine linies intrinsecus & extrinsecus*; sed hæc multò perfectiùs in arca nostra spirituali repetiuntur; illa namque verè erat ex cedro, id est, altissimis perfectionibus composita, omnisque tam corporalis, quàm spiritualis putredinis expers: illa verè erat lævigata, id est, ita mortificata, ut neque spiritus adversus carnem, neque caro adversus spiritum concupisceret; illa verè erat Bitumine

H 1

gratiæ

gratiae intrinsecus & extrinsecus illita & armata, ita, ut ne una gutta diluvii, id est, peccati, cujuscunque in eam unquam intraverit, id quod clarè sanctus Bernardus in Epist. ad Canonic. Lugdunenses indicavit, dum dixit: magna fuit Sanctificatio Ieremia, quia potuit faciliter vitare culpam mortalium: maior sanctificatio Ioannis Baptista, quia potuit vitare frequentiam venialium: maxima Virginis Maria, quia potuit vitare, imò vitavit omne peccatum.

Pars Secunda.

Jam verò, si formam arcae Noëticae consideramus, eam sic describit sacer textus loco cit. Trecentorum cubitorum erit longitudo arcae, quinquaginta cubitorum latitudo, & triginta cubitorum altitudo illius, fenestram in arca facies, & in cubito consummabis summam eius, ostium autem arcae ponas ex latere deorsum canacula & tristega facies in ea; sed & hæc perfectius longè in arca nostra reperiuntur, nam primò quanta illius in omnem partem dimensio fuerit, pulchrè iterum sanctus Bernardus in quodam sermone indicat, dum ait: Quam misericordie tuae, o Benedicte, longitudinem, profunditatem, sublimitatem & latitudinem queat investigare, nam longitudo eius usque ad novissimum diem invocantibus eam subvenit adversis; latitudo eius orbem terrarum replet, ut tua misericordia omnis terra plena sit; sic & sublimitas eius civitatis superna invenit restorationem, & profundum eius sedentibus in tenebris, & in umbra mortis obtinuit Redemptorem; imò Idem Sanctus dixit, hanc arcam majorem & latiore esse toto orbe terrarum, quin & ipsi cælis; O Venter, inquit, capacior cælis, diffusor terris, latior elementis, qui illum continere voluit, quem totus orbis comprehendere non potuit, & qui tribus digitis molem terra comprehendit. Fenestra hujus arcae spiritualis erat puritas & integritas hujus Sanctissimæ Virginis, per hanc enim excludebantur omnes malignæ humiditates inordinatorum affectuum; E contrario verò soli justitiæ & clarissimæ luci æternæ sapientiæ & calori seu amoris intensissimo Spiritus sancti aditus copiosè patebat. Ostii seu Januæ vicem misericordia hujus sanctissimæ Virginis subit, per quam facilè sanè aditus conceditur omnibus eam pullantibus, quemadmodum pulchrè S. Bernardus his verbis indicat.

sum misericordia sua Maria omnibus aperit, ut de plenitudine eius omnes accipiant. Denique nec habitationum deest diversitas, nam quemadmodum in arca Noëtica tres reperiebantur contignationes, una pro avibus. secunda pro hominibus. Tertia pro Quadrupedibus; ita in nostra quoque arca spiritali una quodammodo reperiebatur habitatio pro peccatoribus, qui Bestiis comparantur à sancto Davide psalmo 28. dicente: *Homo, cum in honore esset, non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis*; alia pro iustis, qui verè hominis appellationem merentur, quia rationi & legi divinæ conformiter vivunt; & ultima denique pro Angelis, qui avibus propter volandi canendique facultates meritò assimilantur, de quibus hic rursus sanctus Bernardus loquitur: *Ex hoc Beatam te dicent omnes generationes, quia omnibus generationibus vitam & gloriam tribuisti; in te nimirum Angeli latitiam, iusti gratiam, peccatores veniam inveniunt in aeternum*; an non ergo propter formam rectè arcæ comparatur B. Virgo?

Pars Tertia.

Non minùs tamen etiam quoad efficientem causam perfectissima reperitur similitudo, nam quoad corpus quidem ædificata erat à sancto Joachimo, qui verè gratiam invenerat coram Domino, & ambulabat cum eo, & propter sterilitatem ab initio irridebatur à vicinis, ut Noë: quo ad animam, à quo ædificata fuerit, clarè sanctus Augustinus in lib. contra duas hæreses indicavit, dum ait: *Vnde sordes in Maria, quæ nec in concipiendo libidinem, nec in pariendo est passa dolorem? unde sordes in illa domo, in qua nullus habitator terra accessit? solus ad eam eius fabricator, & dominus venit*; si ergo Christus hanc arcam fabricavit, quis non videt, eam ob varias quidem causas, sed præcipuè quia mundum restauravit, ei-que requiem (quam significari per vocem Noë Interpretes notant) attulit sempiternam, ipsi Noë optimo jure comparari posse, atque adeò etiam ex hac parte tantò præstantiorem esse arcam nostram spiritualem, quantum dignitate sua, aliisque omnibus prærogativis Christus Noë-mum antecedit.

Pars

Pars Quarta.

Verum quod specialiter arcam nostram commendat, causæ finalis similitudo est cum arca Noëtica; ut enim illa ad humanum genus ab interitu corporali & temporali servandum exstructa est; ita ad homines à morte spirituali & æterni redimendos arca nostra spiritualis est præparata; quam ob causam merito amor & fiducia erga illam inter præcipua prædestinationis indicia numeratur; & hoc est, quod hodie potissimum à vobis, dilecti Auditores, bene adverti velim non possumus quidem in hac vita sine speciali DEI revelatione certitudinem physicam habere de nostra prædestinatione (*nescit enim homo, an amore, an odio dignus sit*, teste Salomone Ecclesiast. 9.) nihilominus tamen probabilia quædam indicia, per quæ moralem quandam spem ac certitudinem salutis nostræ concipere valeamus, habere nos posse, omnes Theologi concedunt, & intra hæc merito præcipuum, potius Christi amorem, locum habere devotionem erga sanctissimam Virginem probant sequentibus, iisque efficacibus argumentis.

Primo ex comparatione cum mulieribus antiqui testamenti liberantibus ab interitu, & figurantibus hanc sanctissimam Virginem; nam ut Eva erat mater corporaliter viventium à primo Adamo progenitorum, ita ipsa est mater spiritualiter viventium, & à secundo Adamo, id est, Christo progenitorum: sicut Filia Pharaonis Moysen ex aquis extraxit, ita Beatissima Virgo velut Filia summi Regis dignissima Christum ex aquis tribulationum & periculorum, quæ sæpius eum suffocare debuissent, servavit, ut homines à Tyrannide diaboli educere & liberare posset: sicut prudentissima Abigail placavit iram Davidis, ne iret ad sanguinem: Betsabea pulcherrima Salomoni Regnum impetravit. Judith pulcherrima Holoferni caput abscindendo patriam ab interitu liberavit: Itemque castissima Esther liberationem suæ gentis maximam felicitate procuravit; ita misericordissima nostra Mater hæc omnia tantò perfectius præstitit, quantò pluris faciendum est, ab æterna quàm temporali morte esse servatum, & ad cæleste, quàm terrestre regnum fuisse promotum.

Secur

Secundò id ipsum probant, & colligunt ex variis scripturæ locis, quæ ex divino instinctu ab Ecclesia ipsi attribuuntur, quales sunt v. g. *Beatus homo, qui audit me, & vigilat ad fores meas quotidie, & observat ad postes ostii mei; qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino; qui autem in me peccaverit, ladet animam suam; & omnes, qui me oderunt, diligunt mortem.* Prov. 8. simili modo etiam attribuitur illi memorabilis illa Ecclesiast. 24. cap. Sententia: *Qui creavit me, requievit in tabernaculo meo, & dixit mihi: in Iacob inhabita, & in Israël hereditare, & in Electis meis mitte radices;* præ reliquis autem pulchrè hanc veritatem confirmat, quòd illa sententia Canticorum 7. *Venter tuus, sicut aceruus tritici;* ei accommodetur; per eam namque Interpretes significare volunt Christum fuisse fertilissimum illud granum tritici, de quo in Evangelio ipse olim loquebatur, quòd in terram per mortem coniectum, mortuumque fecit fructum multum, ideòque pro electo hoc tritico Justorum ventrem seu sinum Beatissimæ Virginis velut horreum vel receptaculum fuisse præparatum.

Tertiò pari modo id ipsum colligitur ex titulis, qui ab eadem Ecclesia huic sanctissimæ Virgini attribuuntur, quales sunt janua cæli, stella matutina, civitas refugii, præcipuè verò Mater DEI, & arca fœderis, nam si Salomon matri suæ Bersabæ dixit Reg. 3. cap. 2. *Pete mater mea; neque enim fas est, ut avertam faciem tuam.* si eodem loco ad Abiathar Sacerdotem dixit: *Equidem vir mortis es, sed hodie non interficiam te, quia portasti arcam DEI coram David Patre meo;* Quantò magis Christus matrem suam dilectissimam exaudiet, & omnibus, pro quibus ipsa intercedet, regnum cælestè dabit; quantò magis parceret, & æterna morte non puniet eum, qui vivam fœderis arcam, id est, matrem suam sanctissimam in corde suo per totam vitam circumtulit?

Quartò etiam auctoritate & consensu sanctorum Patrum id confirmant, ex quibus tantum unum alterumve breviter citare placeat. Quorum primus est sanctus Anselmus, qui in sermone quodam memorabilem hanc sententiam protulit, omnium hominum cordibus aureo Characterè inscribendam: *Sicut à te despectus, & à te aversus, necesse est, quòd petens, sic ad te reversus, & à te respectus impossibile est, quòd per-*

per-

pereat. Secundus est sanctus Germanus Patriarcha, qui in sermone de Zona sic loquitur: *Quomodo corpus nostrum respirabis, signum operationis habet respirationem, ita & sanctissimum nomen tuum, ô Virgo Beatissima, quod in ore servorum tuorum versatur assidue, in omni tempore, loco, & modo vita, letitia & auxilii non solum est signum, sed ea etiam procurat, & conciliat.* Quis non singulare ex talibus sententiis solatium capiat?

Quintò idem ex variis etiam revelationibus probant, nam imprimis ipse DEUS sanctæ Catharinæ Senensi revelavit, ut in tract. 4. dial. cap. 139. legitur, quòd propter incarnationem Filii sui, Matri ejus ex infinita sua Bonitate concesserit, ut nullus peccator, quantumcunque magnus, qui eam debita fiducia & devotione coluerit, à Diabolo abripiatur; ipsam namque esse escam dulcissimam, quâ inescari homines, & præcipuè peccatores ad cælum attrahantur. Sed & Christus quondam Garfendæ nobili Matronæ pro Comite Elzeario, quem educaverat, oranti dixit: *Juveni huic, pro quo tantum oras, noveris me matrem meam dedisse Magistram; nihil ergo de illa dubites.* Præ reliquis tamen memorabile est, quòd ipsamet sanctissima Virgo quondam sancto Alano dixit; ut Georgius Pistorius in matre admirabili conc. 7. refert: *O dilectissime Sponse: debeo tibi occultum providentiæ divinæ mysterium revelare, quòd mox etiam aliis à te manifestari velim, nempe à salutatione Angelica, per quam totus mundus instauratus est, tædium & horrorem habere esse infallibile signum reprobationis; contra verò ad illam in animo devotionem & voluptatem sentire, signum prædestinationis est.* Aliàs verò sanctæ Brigittæ dixit, ut Pater Petrus Pennequin in Isagoge dissert. 2. n. 5. refert: *Ego sum Regina Cæli, Ego mater misericordiæ, Ego justorum gaudium & aditus peccatorum ad DEUM.* Nullus est adeò maledictus, qui, quamdiu vivit, careat misericordiâ, quin propter me levius tentatur, quàm alioquin à dæmonibus tentaretur. Nullus est ita alienatus à DEO, nisi fuerit omnino maledictus, qui, si me invocaverit, non revertatur ad DEUM, & habiturus sit misericordiam. Ego vocor ab omnibus misericordiam Mater, & verè, quia misericordia ejus me fecit misericordem

dem, ideo miseret, qui ad misericordiam, cum possit, non accedit, ergo veni, & absconde te sub pallio meo.

Sexto, id ipsa experientia confirmat, quâ constat, quotquot magis in sanctitate & virtute perfecti fuerunt, eos singularem semper erga sanctissimam Virginem amorem, devotionemque habuisse, neque unquam fuisse repertum, qui vel minimam devotionem constanter exercuerit, & tamen mala morte obierit. Nimirum ut Auctor naturæ tenellis agnis naturalem quendam instinctum indidit ad matrem suam ex mille aliis ovibus, licet ferè similibus dignoscendam, ut per eam ali & conservari possent; ita DEUS quoque ut Auctor gratiæ iis, quos salvare decrevit, internum quendam impulsu & amorem ad hanc sanctissimam Virginem ingenerat, ut ad eam confugiant, & per ejus maternam pietatem salvari mereantur. ut adeo integerrimus ille Juvenis Perchmannus ex Societate JESU merito dixerit: *si amavero beatissimam Virginem, securus ero mea salutis, & constantia in vocatione.*

Septimò denique id ipsius etiam dæmonis confessiones stabiliunt, qui, licet Pater mendacii sit, in iis tamen, ad quæ revelanda divina auctoritate compellitur, merito ipsius confessio non levem auctoritatem habere debet; de hoc ergo legitur in Histor. Ord. Prædic. quod adjuratus cum socio in obfesso homine jussusque dicere, quem sanctum maxime reformidaret, sequentia responderit. Primò: Mater DEI est nimis potens in præservandis servis suis, ne in infernum ruant. Secundò fateamur coacti, neminem nobiscum damnari, qui in ejus sancto cultu perseverat devotus. Tertiò, unicum suspirium ab Ipsa prolatum & sacrosanctæ Trinitati oblatum excedit omnium Sanctorum merita. Quartò contra fideles Ejus servos non possumus prævalere. Quintò notum sit omnibus, plurimos in hora mortis eam invocantes salvari. Sextò ampliùs compulsi annuntiamus, nullum in exercitio sacri Rosarii perseverantem damnari, quia ipsa impetrat contritionem, & alia ad salutem necessaria.

Ex quibus omnibus facillè nunc apparet, quàm merito Beatissima Virgo Arcæ spirituali compareretur, atque adeo nihil aliud supersit, quàm ut in eam maturè confugiamus, eamque in finem duos pedes spirituales usurpemus, quorum primus

primus est fidelis fiducia ad hanc sanctissimam Reginam ideoque illam sancti Bernardi admonitionem perpetuo in mente & auribus habeamus: *in periculis, in rebus dubiis, Mariam cogita, Mariam invoca, non recedat ab ore, non recedat à corde.*

Secundus pes est constans erga eandem DEI Matrem devotio, quæ in eo consistit, ut pauca quidem, sed constanter & ferventer peracta obsequia quotidie, vel certe in diebus ipsi specialiter dedicatis, quales sunt Sabbathum & festa illius peragamus; præcipue tamen imitatio illius in exequenda DEI voluntate procuretur; hoc enim esse efficacissimum, imò necessarium medium ad opem illius impetrandam jam olim sanctus Bernardus indicavit dicens: *ut impetres orationis eius suffragium, non deseras conversationis exemplum;* quia imò ipsamet sanctissima Virgo id ipsum satis insinuavit, dum in nuptiis Canæ Gallileæ volentibus vinum per ipsam à Filio impetrare dixit: *quodcumque dixerit vobis, servate & facite;* hoc ergo potissimum caput est, in quo sanctissima Virgo nostram imitationem desiderat, ut nempe non tam ore quam opere dicamus: *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum;* tunc enim merito etiam ad hanc devotionem applicare possumus illud sancti Joannis 1. cap. 5. sententiam: *Charissimi, si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad DEVM (& sanctissimam Matrem illius) & quicquid petierimus, accipiemus ab eo, quoniam mandata eius custodimus, & ea, quæ sunt placita coram eo, facimus.*

Epilogus.

His ergo duobus pedibus instructi audacter accedamus ad arcam istam spiritualem, & cum magna fiducia dicamus: *Sub tuum praesidium confugimus, sancta DEI Genitrix, nostras deprecationes ne despicias; noli aspiciere nostra peccata & demerita, sed potius merita Filii tui; noli attendere malitiam nostram, sed tuam misericordiam maternam considera; noli meminisse hæcenus admissa in tuo cultu & veneratione negligentia, sed potius memento, te velut Arcam spiritualem nobis à Filio ablata esse, dum nos tibi in cruce tam sollicitè in Ioanne commendavit, libera erga nos à periculis cunctis, ô Virgo gloriosa & benedicta, præcipue verò à diluvio illo terribili ultima*

sentia, ut & nos tibi cum Noë post periculum superatum, altare spirituale amoris in corde nostro adiscemus, & laudes tibi ac DEO cum Sanctis omnibus à te liberatis per totam aeternitatem canemus. Amen.

Nota hunc esse copiosissimum fontem, ex plurimæ, exque sat utiles materiæ pro concionibus de B. Virgine hauriri possunt, uti ex sequentibus conceptibus videre est.

Conceptus alii.

I. Ex occasione thematis: *Ecce Mater tua*, Joan. 19. ostendi potest, quomodo B. Virgo verè sit Mater nostra spiritualis, & quidem triplici titulo. 1. Quia, cum sit Mater Christi, est etiam Mater membrorum ejus; Fideles autem sunt membra Christi, illi ut capiti connexa, uti S. Augustinus in l. de Virg. discurret. 2. Quia, cum Christus sit Frater noster, uti ipse Matth. 28. indicavit dicens: *Ite, nuntiate Fratribus meis*; Merito & ipsa Mater nostra dici potest, uti S. Anselmus de concept. Virg. c. 15. notavit dicens: *O Domina, si Filius tuus factus est per te Frater noster, nonne tu per illum facta es nostra Mater?* 3. & potissimum, quia omnia officia veræ Matris perfectissimo modo spiritualiter erga nos exercet. Nam 1. sub Cruce nos genuit, uti S. Rupertus super verba: *Mater, cum parit, tristitiam habet*; notavit dicens: *Proinde quia ibi dolores ut parturientis sustinuit in passione unigeniti DEI, omnium nostrum salutem B. Virgo peperit, & facta planè omnium nostrum Mater est*. Hinc & Christus ibi potissimum dixit Joanni omnium hominum Personam sustinenti: *Ecce Mater tua*. Et Salazar in c. 8. Prov. ideo putat cuivis homini illa Canticorum c. 8. verba applicari posse: *sub arbore malo* (id est, cruce ex malo, ut aliqui putant, facta) *suscitavi te; ibi peperit te Mater tua, ibi parturivit te Genitrix tua*. 2. Quia nos sollicitè alit, & educat, omnia necessaria corpori & animæ impetrando, sicut vinum in Cana Galilæa impetravit. Certè S. Hermannus, cum adhuc Puer esset, lapidem in templo ostendit, sub quo, quoties victu aut alia re indigebat, tantum pecuniæ reperiebat, quantum pro præsentis necessitate indigebat; unde merito, quod olim Pharaon Aegyptiis frumentum aut aliud quid petentibus dicebat: *Ite ad Ioseph*, Christus nunc de Matre sua ad nos dicit: *Ite ad Matrem meam*. 3. Quia in sinum suum nos recipit.

Instr. VII.

I

cipit.

capit, & à periculis ac hostibus defendit, sicut Gallina pull suos; ut aded meritò S. Bernardus hortetur: *In dubiis, in angustis, in periculis MARIAM cogita, MARIAM invoca, recedat ab ore, non recedat à corde.* 4. Quia hæreditatem ternam procurat juxta illud Prov. 8. *Qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino.* Unde merito mnes illis Siracidis verbis Eccl. 24. ad se invitat: *Transferte me omnes, qui concupiscitis me, & à generationibus meis implemini. Spiritus enim meus super mel dulcis, & hæreditas mea super mel & favum.* Vide Pistorium de Matre jus maternum in B. transcribente. fol. 29.

II. Ex occasione thematis: *Ave maris stella, DEUM mater Alma.* potest B. Virgo stellæ Maris comparari. 1. Quia sicut stellæ rotundæ sunt, atque aded figuræ capacitate; ita & Beata Virgo cælestium donorum capacitas extitit, uti S. Hieronymus testatus est dicens: *Cælestibus per partes præstatur: MARIE vero se totam infundit gratia plenitudo.* 2. Quia sicut stellæ nobis parvæ videntur, se autem altissimæ & maximæ existunt; ita & B. Virgo in oculis quidem & hominum oculis, dum vivebat, parva & humilis apparebat (hinc enim se Ancillam Domini vocabat) in cælis vero maxima fuit, uti S. Anselmus testatus est dicens: *Nihil tibi Domina, æquale est, nihil comparabile; omne enim, quod est, aut supra te est, aut infra te; Supra te solus DEVS est; infra te omne, quod DEVS non est.* 3. Quia sicut stella maris illuminat & dirigit navigantes, eosque à periculo naufragii liberat; hinc S. Bernardus: *In dubiis, in periculis respice stellam, voca MARIAM; id quod exemplo Theophili B. primò negantis, postea vero per illam à Dæmonis potestate liberati probari potest; uti fusiùs in Spec. Exempl. Tit. MARIA. ex. 6. probari potest.* 4. Quia sicut stella suis influentibus recreat, & conservat homines; ita B. Virgo cælestibus temporalibus donis impetratis servos sibi devotos lætificat & fovet. hinc meritò Idiota dixit: *Non est in ullo alio nomine post nomen superbenedicti Filii tui tam potens adiutorium; non est ullum aliud nomen datum sub calo hominibus post dulce nomen IESU, ex quo tanta salus hominibus refunditur, quia super omnia nomina reficit lapsos, sanat languidos, illuminat cæcos.*

penetrat duos, recreat fessos, ungit agonistas, & iugum Diaboli extrudit; id quod frequentia anathemata in templis suspensa passim testantur. 5. Quia sicut stella maris attrahit ferrum, ita B. Virgo peccatores; quam ob causam refugium peccatorum dicitur. Hinc & S. Gertrudi olim, teste Blosio in monil. c. 1. splendidissimo pallio cooperta apparuit, & varias, easque deformes valde bestiolas ad se confugientes magnâ charitate excepit, & pallio suo involuit, cumque ob hoc factum obstupesceret S. Gertrudis, significatum est illi, per has bestias peccatores indicari, quos illa ad se confugientes pari benevolentia suscipere consuevit. Eum in finem narratur historia de Juvene scelerato, qui ad Avunculi consilium quotidie psalterium recitârat, mirabiliter converso, uti in Spec. Exmpl. tit. MARIA. ex. 5. fusiùs refertur.

III. Ex occasione thematis: *Qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem in Domino.* ostendi potest, quomodo B. Virgo sit janua cœli. 1. Quia per illam omnes ad cœlum intrare debent, uti S. Bernardus s. de aqueductu testatus est dicens: *Totis medullis cordium, totis precordiorum affectibus, & votis omnibus MARIAM hanc veneremur, quia sic est voluntas eius, qui omnia nos habere voluit per MARIAM.* 2. Quia porta hæc semper aperta est, uti iterum S. Bernardus S. Signum magnum, indicavit dicens: *Sinum Misericordiae suae MARIA omnibus aperit, ut de plenitudine eius accipiant universi.* Hinc S. Birgittæ quondam dixit: Ego sum Justorum gaudium, & aditus Peccatorum ad DEVM; nullus est adeo maledictus, qui, quamdiu vivit, careat misericordiâ meâ: Nullus ita abjectus à DEO, qui, si me invocaverit, non revertatur ad DEVM, & habiturus sit misericordiam. 3. Quia ampla est hæc porta, atque adeo sine magna difficultate per eam intratur, id est, per exigua opera ad B. Virginis honorem præstita salus obtinetur, uti pulchrè probari potest variis exemplis, maximè Latronis propter amorem Deiparæ die Sabbathi jejunantis, & nullum occidentis, postea illius ope mirabiliter conversi, uti in Spec. exempl. tit. MARIA. ex. 20. fusiùs videre est; aut Militis quotidie unicum Ave dicentis, & à Diabolo, qui sub specie famuli quatuordecim annis ipsi insidiatus fuerat, liberati, uti ibid. V. Salutatio Angel. ex. 5. narratur. Unde meritò Ecclesia canit: *Alma*

Redemptoris Mater, quæ pueri cali Porta manes, eamque etiam in alio hymno salutat: Ave maris stella, DEI Mater alma, atque semper Virgo, felix cali porta.

IV. Ex occasione thematis: *Sub tuum præsidium confugimus S. DEI Genitrix*: potest in primis iudicium extremum tempestati terribili comparari propter exhalationes nostrorum peccatorum sursum ascendentes, & DEVM graviter offendentes; propter horrendum tonitru tubarum Angelicorum clamantium: *Surgite mortui, venite ad iudicium*: propter fulgur horrificum adventus Filii hominis, id est, Christi iudicandum venientis, de quo S. Matthæus c. 24. dixit: *Sicut fulgur exit ab Oriente, & paret usque in Occidentem, ita erit adventus Filii hominis*: & propter fulmen terribile ultime sententiæ: *Ite maledicti in ignem æternum*. Deinde vero potest subinferri, varia media ab hominibus adhiberi, ut se contra fulmen defendant; alios enim in specus & cellas subterraneas se abscondere; alios hispanicas cruces eum in sinu portare; alios denique ad Laurum confugere, eò quod Plinius & alii narrent, Laurum nunquam fulmine percuti, unde Imperator quidam, quoties cælum tonabat, caput laurea coronâ cingebat; & horum consuetudinem contra spirituales tempestates tantò impensius imitandam videri, quanto ceteriores sunt, se à fulmine terribilis sententiæ non feriendos esse, si ad Laurum spirituale, nempe B. Virgininem, quæ tum ob Virginitatis decus semper custoditum, tum ob fœdem semper virentia bonorum operum nunquam interruptorum meritis Lauro comparari potest, confugiant; ita enim colligitur 1. ex S. Bernardi hom. 2. super missus est testimonio, centis: *Si criminum immanitate turbatus, conscientia fatiditate confusus, iudicii horrore perterritus, barathro incipias asorberi tristitia, desperationis abyssu, cogita MARIAM*. 2. ex S. Ignatii M. testimonio, qui, teste Nickoviensi p. 2. d. 3. n. 15. dicere ausus est: *Nunquam male peribit, qui Genitrici Virgini devotus, sedulusque extiterit*. 3. ex revelatione Catharinæ Senensis, quæ, ut refertur in tract. 4. dial. c. 3. ab ore ipsius æterni Patris hæc verba audivit: *MARIÆ Venerabili Filii mei Genitrici gloriosa concessum est à bonitate propter Incarnati verbi reverentiam, quod, quicumque ipsam vel peccator recurrit ad eam cum devota reverentia, nullum*

do decipietur, vel devorabitur ab infernali damone. 4. Ex visione S. Francisci, qui, ut Daurostius in catech. histor. c. 2. tit. 40. refert, vidit quondam in planitie homines congregatos, ac duas scalas ad cælum pertingentes, unam rubram, cui Christus insidebat; alteram candidam, cui B. Virgo insistebat; cumque per rubram Fratres ascendentes mox iterum à Christo dejecti fuissent, ad alteram confugientes facilem ad cælum aditum per B. Virginem repererunt; unde merito S. Bernardus ait f. 1. de Assumpt. *Advocatam pramissit peregrinatione nostra, qua tanquam ludicis Mater, & Mater misericordie supplicitor, & efficaciter salutis nostra negotia pertractabit.* Quidni ergo clamemus cum Ecclesia: *Sub tuum presidium confugimus S. DEI Genitrix: nostras preces ne despicias in necessitatibus nostris, sed à periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa, & benedicta.*

V. Ex occasione thematis: *Beatus homo, qui audit me, & qui vigilat ad fores meas quotidie, & observat ad postes ostii mei.* Prov. 8. dici potest, cum vita nostra nihil aliud sit, quam peregrinatio juxta illud Apostoli 2. Cor. 5. *dum sumus in corpore, peregrinamur à Domino*; merito viam securam, certam, & planam querendam esse, per quam ad Patriam nostram certo perveniamus, talem autem esse B. Virginem, utpote quæ 1. Via est securissima, cum sit terribilis ut castrorum acies ordinata; & ut S. Bonaventura in Spec. ait, *non sic timeant hostes visibiles castrorum multitudinem copiosam, sicut aërea potestates MARIÆ vocabulum, patrocinium, & exemplum.* Flunt, & pereunt sicut cera à facie ignis, ubicunque inveniunt, huius nominis recordationem, devotam invocationem, sollicitam imitationem. Hinc Eremitæ cuidam, & P. Balthasari Alvarez Societatis JESU Sacerdoti dixerunt, se destituros ab eorum impugnatione, si illi à cultu B. Virginis desisterent. 2. Certissima est, uti imprimis testatur Ecclesia ipsi applicans verba illa Prov. 8. *Qui me invenerit, inveniet vitam, & habuerit salutem à Domino.* Dein id ipsum S. Bernardus confirmat, dum in hom. 2. sup. missus est ait: *Ipsam sequens non devias, ipsam cogitans non erras, ipsam rogans non desperas, ipsa tenente non carruis, ipsa protegente non metuis, ipsa Duce non fatigaris, ipsa propitiâ pervenis; ad felicitatem scilicet æternam.* Et tandem confirmat ipsa experientia, quâ habetur,

neminem unquam damnatum esse, qui huic Virgini devote extiterit, ut adeo merito Dæmones aliquando coacti dixerint, eam esse nimis potentem in præferendis servis suis, ut in infernum ruant. Id expertus est Religiosus ille, qui, ut Antonius p. 3. tit. 23. c. 10. narrat, in agone duos Dæmones horribili specie adstantes videns clamare cœpit: *Maledicta hora, in qua Religiosus sum factus.* Sed mox B. V. adveniente, fugatis Dæmonibus, serenâ facie dixit: *Benedicta hora, quâ Ordinem intravi; & benedicta Mater Christi, quam semper dilexi, & in qua fiduciam meam posui.* 3. Planissimum quoque esse hanc viam testatur inprimis S. Ambrosius, qui nihil in ea asperum, nihil torvum reperiri, sed totam misericordem esse asserit. Confirmat dein iterum S. Bernardus, dum ait: *Volue, revolve totam Evangelii seriem; si quid durum, quid asperum invenias in MARIA, ad illam accedere merererearis, ideo vellus Gedeonis dicitur, quia vellus est mansueti, mitisque animantis exuvium.* Hinc apud S. Bonaventuram in Specul. c. 8. exclamat idem Sanctus. *O magna, O multum laudabilis MARIA, tu nec nominari potes, quin accendas; nec cogitari quidem, quin recrees affectus diligentissime te. Tu nunquam sine dulcedine divinitus insita pia memoria portas ingrederis.* Causam verò hujus mitissimi affectus merito amoris, quo homines prosequitur, adscribit S. Petrus Dam. s. de nativ. Virg. dum ait: *Scio, Domina, quia benignissima es, & amas nos amore invincibili, quos in te, & per te, filius tuus, & DEVS tuus summa dilectione dilexit. Et quoniam amor non nisi amore rependitur, ideo redamare eam proinde studeamus.* Si ergo amari & amare jucundum est, quis non hanc viam ad cælum jucundissimam esse credat, & quia firma etiam certa atque secunda est, præ reliquis eligat ad iter in Patriam cælestem suscipiendum? Ostendatur ergo in secunda parte Concionis, quinam sint gemini pedes spirituales, quibus hæc via decurrenda est, scilicet *fiducia filialis*, & *amor fervens*; & fiduciâ quidem in eo maxime ostendenda est, qui firmiter credatur, eam posse & velle præ omnibus aliis sanctis juvare nos, atque adeo ad eam in omnibus necessitatibus, dubiis, & adversis casibus sine timore repulsæ recurratur, exemplo S. Bernardi, qui in serm. de nativ. Virginis pertè confessus est, hanc Virginem esse suam maximam fiduciam

ciam, & totam rationem spei suæ. Et ideo s. 4. in Dom. 2. Epiph. alios quoque ad similem fiduciam memorabili & consolatione plenissima sententiâ excitat dicens: *Sileat laudes tuas, si quis est, qui in necessitatibus suis invocatum te sibi meminere defuisse. Nos quidem servuli tui ceteris in virtutibus congaudemus tibi, sed in hac potius nobis ipsis. Laudamus Virginitatem, humilitatem miramur, sed misericordia miseris sapit dulcius; misericordiam amplectimur carius, recordamur sapius, crebrius invocamus.*

Cultus verò Marianus in eo potissimum ostendendus, ut, quæ pietatis exercitia ad honorem Virginis eliguntur, ferventer, constanter, & purâ mente offeramus, eumque in finem illud S. Joannis 1. c. 2. dictum nobis applicemus: *Charissimi, si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad DEUM (& SS. hanc Virginem) & quidquid petierimus, ab eo accipiemus.* Hinc in Nuptiis Canæ Galilææ rogantibus, ut vinum à Filio impetraret, mox dixit: *Quacunque dixerit vobis (Filius meus) servate, & facite.* Hinc & S. Bernardus de hac Virgine discurrens, ut impetres, ait, orationis suffragium, non dejeras conversationis exemplum; nam, ut alius rectè cecinit: *Virginis est cultus pulcherrimus optima vita.* alioqui continget, quod Juveni illi contigit, qui, ut in spec. Exempl. V. salut. Angel. ex. 6. refertur, qui, cum turpissimam vitam vivens, ipsam frequentius per varias preces coleret, & saluaret, quâdam die eam spectabilem habuit cum aliis speciosis Virginibus, quæ cibos optimos in sordidis scutellis depositos offerebat, & ad comedendum invitabat; cumque ille nauseare se hos cibos ob scutellarum immunditiem diceret, respondit Mater DEI, eodem modo & se nauseam habere precum ab ipso peragi solitarum, eò quòd ex immundo corde proficiscerentur. Itaque excitentur Auditores, ut dictum sibi de hac via existiment, quod Jeremias c. 6. monet: *State super vias vestras, & videte, & interrogate de semitis antiquis, qua sit via bona, & ambulate in ea, & invenietis refrigerium animabus vestris.*

VI. Ex occasione thematis: *Pete Mater mea, neque enim fas est, ut avertam faciem tuam.* 3. Reg. 2. potest recenseri historia, quæ in cit. cap. de Bethsabea Salomoni Filio Regnum impetrante narratur, dicique, nos quoque regnum a-

liquod, scilicet cæleste, ambire, verum id melius impetrari non posse, quam per Matrem nostram, id est, Deiparam, in qua præ omnibus aliis Sanctis habeat proprietates ad potestatem Advocatum requisitas, scilicet ut *sciat*, *possit*, & *velit* intercedere pro nobis, & juvare, id quod fufius demonstratur. Et 1. quidem ostendatur, quod *sciat* juvare, cumque in finem S. Germani f. 2. de Assumpt. sententia citetur dicentis: *ipsa omnia observat, omnia contuetur, & inspectio illius ad omnia se exporrigit. Et nescit quidem homo, teste Sancto Anselmo de excell. Virg. quid oret, & quomodo oret, sed ipsa quid, & quomodo petendum sit, novit. quia, ut S. Petrus Dam. f. de Annunc. ait, per ipsam, cum ipsa, & ipsa totum hoc faciendum decernitur, ut, sicut sine ipsa factum est nihil, ita sine ipsa nihil refectum sit.* 2. Pariter ostendatur, quod *possit* juvare; cum enim Matris officium incomparabiliter perfectius erga Christum impleverit, quam Bethsabea erga Salomonem, potiori quoque jure dicetur ipsi à Christo: *Pete Mater mea, neque enim fas est, ut avertiam faciem tuam.* Unde S. Petrus Dam. f. 1. de Nativ. ait, *ipsa accedit ad thronum DEI non solum rogans, sed & imperans, Domina, non ancilla.* S. Anselmus verò f. de excell. orat. *Benignissimus, inquit, Filius tuus Dominus noster IESVS Christus erit ad contemnendum, quicquid velis, promptissimus & exaudibilis, tantummodo velis salutem nostram. id quod & ipsamet confirmavit, dum S. Hyacintho apparens dixit: Fili Hyacinthe, quia orationes tue sunt grata Filio meo, & quicquid per me petieris, impetrabis.* 3. denique ostendatur, quod *velit* etiam juvare: nam adeò pietate replentur viscera tua, O Virgo (inquit Richardus de S. Victore f. 4. in Cant.) *ut alicuius miseria notitia tacta lac fundant misericordia, nec possis scire, & non subvenire.* Unde & S. Bernardus hujus voluntatis tam promptæ causam Maternitatem illius esse ostendens f. 2. in Dom. 2. post Epiph. ait: *Nihil sic potest potestatis eius seu pietatis magnitudinem commendare nisi fortè aut non creditur DEI Filius honorare Matrem; aut fortè dubitare quis potest omnino in affectu charitatis transisse MARIE viscera, in quibus, que ex DEO est charitas, novem mensibus corporaliter requievit. Imò, velociter interdum, teste S. Anselmo c. 6. de excell. Virg. est salus memorato nomine Virginis, quàm invocato nomine Filii, non quia*

ipsa maior sit (nec enim ipse magnus & potens est per eam, sed illa per ipsum) sed quia etsi merita invocantis non merentur, ut exaudiat, merita tamen Matris intercedunt, ut exaudiat. Quam ob causam rectè ad fiduciam magnam, & solatium capiendum hortatur Arnoldus Carnot. de laud. Virg. dum ait: Habet homo Mediatorem causa sua Filium ante Patrem, & ante Filium Matrem. Christus Patri ostendit latus & vulnera: MARIA Christo pectus & ubera, nec potest ullo modo esse repulsa, ubi concurrunt & orant omni lingua disertius hac clementia monumenta, & charitatis insignia.

Exemplar Sextum.

In quo ostenditur quomodo variæ devotiones persuaderi debeant.

Scopus.

Ostendendus solidus modus colendi B. Virginem.

Thema.

Beatus venter, qui te portavit. Luc. 11. cap.

Syllogismus principalis.

Tunc merito B.V. cultum summa estimationis, (post DEVM) fiducia, imitationis, & Zeli exhibemus, quando pluribus titulis in ea repertis ad eum exhibendum incitamur; atqui verum est antecedens, ergo & consequens.

EXORDIUM.

Serenissimus Maximilianus Bavariæ Elector p. m. inter alia suæ pietatis monumenta non postremum reliquit columnam marmoream in medio metropolitane civitatis Monachij extructam, in qua Imago B. V. artificiosè sculpta publicæ venerationi exponitur; circum circa verò cancelli marmorei in quadrangulâ forma erecti visuntur, in quorum angulis quatuor milites Draconem perimentes, & non procul ab his quatuor lucernæ sunt constitutæ. Quas ob causas piissimus Princeps hanc columnam erigi iusserit, varij variè conijcient, ego id factum credo, ut ostenderet, se pro Patrona totius Bavariæ B. Virginem elegisse, optarèque, ut omnes

etiam subditi in suis domibus, aut potius cordibus similem columnam exstruant; sic enim non dubitare se, quin patrocinio hujus potentissimæ Patronæ omnes protegenti, ubi remque à DEO benedictionem impetraturi sint. Non vult tantum Maximilianus sed etiam ipse DEVS videtur hoc optare, ut pulchrè S. Bernardus indicavit, dum dixit, *totis mediis cordium, totis precordiorum affectibus MARIAM hanc veneremur, quia sic est voluntas eius, qui omnia nos habere voluit per MARIAM.* Ut ergo huic tam iustissimo DEI desiderio satisfiat, ego in præsentī concione, quomodo hanc columnam spiritualiter erigere debeatis, ostendam; favete interea, & tantò attentius dicentem audite, quantò maiorem ex columnæ hujus erectione fructum potestis sperare.

Propositio.

Quinque, ut audistis, partes in columna Monacensi reperiuntur. 1. Basis seu fundamentum. 2. Ipsa columna. 3. Imago columnæ. 4. Virorum Draconem interficientium statua. 5. Lucerna. Omnia hæc in nostra columna spirituali pariter reperiri debent; hæc enim quinque sunt, quæ ad perfectum cultum B. Virginis requiruntur.

Prima Pars.

Et 1. quidem *basis* requiri ajo, per quam nihil aliud, quam magnam de hac Sanctissima Virgine æstimationem intelligo, ut enim, quò solidior est basis, tantò altiùs & securius columna erigi potest, ita quantò major de B. Virgine æstimatio concipitur, tantò major erga eam fiducia & veneratio exurgit. Porro hanc æstimationem concipere non erit difficile, si, quod Franciscus Suarez è Societate JESU doctissimus Theologus to. 2. in 3. p. d. 18. f. 4. fusè probat, perpendamus, nempe quòd hæc S. Virgo in primo statim Conceptionis sui instanti tam in gratia, quam aliis donis supernaturalibus longè superârit omnes tam Angelos quam Homines collectivè sumptos, eaque deinceps singulis penè momentis usque ad finem vitæ duplo ab ea aucta fuerit, quæ doctrina licet ab initio alicui incredibilis videri queat, non parùm tamen auctoritatis accipiet ex eo, quòd ipsa B. Virgo quondam P. Mar-

tino Gutierrez apparuerit, gratiasque egerit, quod sua adhortatione & consilio dictum P. Suarez ad hanc sententiam docendam, & tam solide probandam incitavit. Nimirum fecit DEVS in creatione animæ hujus S. Virginis, quod olim Apelles Junonis effigiem pingere jussus, fecisse legitur, ut enim hic pulcherrimas quasque Virgines ab Atheniensibus sibi sibi petiit, ut ex earum qualibet, quod in ea præstantissimum erat, in imaginem suam transferret, ita DEVS in effingenda anima hujus B. Virginis perfectissimas quasque mulieres sibi proponebat, & quod earum singulæ perfectissimum continebant, in hanc imaginem suam collectivè transtulit, hinc Mater omnium hominum vocatur ut Eva: Mater Isaaci veri, id est, Christi, in quo benedicentur omnes gentes, extitit ut Sara, prudentissima est, ut Abigail: Virgo intemerata, ut Abisag: castissima, ut Susanna: fortissima, ut Judith: pulcherrima & amabilissima, ut Esther: mirabiliter fecunda, ut Rebecca: devotissima, ut Anna: potentissima apud DEVM & Christum, ut Betabea apud Davidem & Salomonem, ut merito illud Salomonis elogium Prov. 31. ei applicetur: *multa filia congregaverunt divitias, tu supergressa es universas.* Imò non tantum has mulieres, sed omnes alias sanctas & perfectas animas sibi proposuisse videtur in creanda hac anima, hinc S. Bernardus intrepidè ausus est dicere in S. super missus est: *verè in plenitudine Sanctorum fuit detentio Virginis Maria, cui non desuit fides Patriarcharum, spes Prophetarum, Zelus Apostolorum, constantia Martyrum, sobrietas Confessorum, castitas Virginum, fecunditas Coniugatorum, sed nec ipsa puritas Angelorum.* Quod ipsum clariùs adhuc expressit & confirmavit S. Anselmus in S. de concept. Virg. dum ait: *nihil tibi, O Domina, æquale est, nihil comparabile. omne enim quod est, aut supra te, aut infra te est. Quod supra te est, solus DEVS est. Quod infra te est, omne quod DEVS non est: quid multis? ipsa est,* inquit S. Bonaventura in speculo B. V. *quàm maiorem facere DEVS non potest. Maiorem facere mundum potest DEVS, maiorem Matrem quàm Matrem DEI facere non potest. Quis ergo non magni æstimet hanc S. Virginem, quàm à DEO à SS. Patribus, ab Ecclesia ipsa tanti æstimatam videt, ut canere de ea non erubescat: nec primam similem visa est, nec habere sequentem?*

Secunda Pars.

Porro super hanc basin columna statuenda est, per quam fiduciam firmam & filialem intelligo erga hanc Sanctissimam Virginem, quæ quidem rotunda, id est, undequeque perfecta esse debet, ita ut suo modo illud S. Jacobi c. 1. impleamus: *si quis vestrum indiget sapientiâ (aut aliâ gratiâ) postulet a DEO (per hanc S. Virginem) qui dat omnibus affluenter. Postulet autem in fide nihil hesitans.* quod quidem tantò iterum facilius nobis erit, quantò potentiùs undique ad hanc fiduciam animamur. Nam 1. animat nos ipse DEVS, dum per tam pulchras figuras eandem nobis præfigurare dignatus est: Esther scilicet & Bersabee. quarum priori dixit Aluerus c. 7. *Esth. qua est petitio tua Esther, ut detur tibi. & quid vis fieri? etiamsi dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis.* Posterior verò scilicet Bersabee à Salomone Filio audire meruit 3. Reg. c. 2. *Pete Mater mea; neque enim fas est, ut avertam faciem tuam.* quantò magis autem hoc ipse DEVS B. Virginis velut sponsæ suæ dilectissimæ, & Christus Matri suæ amatissimæ dicent? animat nos 2. ipse Christus, dum in cruce omnibus nobis dixit: *Ecce Mater tua;* quasi diceret: ut filii in omnibus necessitatibus suis ad gremium matris fugiamus, ita vos idem respectu matris meæ & vestræ facite. Animat nos 3. SS. Patres, præcipuè tamen S. Bernardus, dum ait: *in periculis, in rebus dubiis Mariam cogita, Mariam invoca, non recedat à corde, non recedat ab ore.* Rationem verò hujus dat alibi, dum ait: *Sinum misericordiæ suæ Maria omnibus aperit, ut de plenitudine eius accipiant universi, captivus redemptionem, eger curationem, tristis consolationem, iustus gratiam, Angelus letitiam, tota Trinitas gloriam, & denique Persona Filii DEI carnis substantiam.* Animat nos 4. Ecclesia, dum eandem sanctam Matrem cum pallio extenso nobis repræsentat, ut scilicet moneat nos, quòd quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, ita ipsa nos recipere sit parata. hinc & ipsa præit exemplo, & constans usurpat oratiunculam: *Sub tuum præsidium confugimus Sancta DEI Genitrix &c.* Animat nos 5. experientia, quâ habemus, nullum unquam fuisse derelictum, qui eam sincerè invocavit, ita ut S. Bernardus sine horrore dixerit in S. de Assumpt. *sileat misericordia tua*

tuam B. Virgo, qui te in necessitatibus suis invocata sibi nunquam meminerit defuisse. Et quid mirum, si invocata adest. quæ etiam non vocata præsto est? Animant nos denique 6. varia revelationes, quæ hæc de causâ sunt factæ, ex quibus sola illa sufficere potest, quæ S. Francisco obtigit, ut in chron. min. refertur, dum duas scalas vidit, rubram alteram, cui Christus infidebat, sed apud quam plerique ascendere volentes repulsi sunt; alteram candidam, cui B. Virgo infidebat, ad quam confugientes cum benevolentia magna excepti atque ad cælum intromissi sunt, ut adeo verè impletum videatur illud S. Bernardi pronuntiatum: *ex hoc beatam te dicent omnes generationes, quæ omnibus generationibus vitam & gloriam tribuisti: in te enim Angeli latuam, iusti gratiam, peccatores veniam inveniunt in æternum.* Merito in te respiciunt oculi totius creaturæ, quia in te, per te, & de te benigna manus omnipotentis, quidquid creavit, recreavit. Atque hæc de altera cultûs Mariani parte, scilicet de columna sint dicta.

Tertia Pars.

Veniamus nunc ad tertiam scilicet ad ipsam B. V. statuam, quæ meritò principalis reputatur, & nil aliud quàm imitationem S. Virginis nobis indicat; per hanc enim imitationem verè in cordibus nostris tantò elegantius effingitur Virgo Sanctissima, quantò perfectius eam imitari studuerimus; hinc tam sollicitè ad hanc imitationem SS. Patres nos incitant, & 1. quidem S. Bernardus, dum l. c. ait: *ut impetres orationis eius suffragium, non deferas conversationis eius exemplum.* Et clarius S. Idelphonfus S. de assumpt. dum ait: *Igitur, dilectissimi, amate Mariam, quam colitis: colite, quam amatis: quia tunc verè colitis, & amatis, si imitari velitis ex toto corde, quam amatis;* nam ut bene S. Idelphonfus S. 1. de ass. advertit, non tam illi prodest nostra laudatio, quàm nobis illius imitatio; unde Sponso magis placet imitator devotus, quàm laudator otiosus: tamen vera laudatio cordis imitatio est operis. Vultis autem scire, quâ in virtute potissimum eam imitari debeatis? id vobis ipsamet Virgo indicavit, dum dixit olim: *quacunque dixerit vobis, servate, & facite;* hæc, hæc obedientia gratissimus cultus est, ut jam pridem dixit, qui cecinit: *Virginis est cultus pulcherriimus, optima vita, abs-*

que

que hoc nullum aliud obsequium gratum erit. Quid enim proderit, si ore eam collaudes, & corde ipsam & Filium eius maledicas? quid iuvabit, si cibo corporali ad honorem illius abstineas, & magnam abstinenciam, quæ in peccatorum fugâ consistit, non serves? quid erit, si propter ipsam osculum terræ figas, & interea caput contra ipsam & Filium per mandatorum transgressionem erigas? ah Filioli mei, *non diligamus linguâ vel verbo, sed opere ac veritate*, inquit rectè Sanctus Joannes: laudabiles sunt, non nego, ejusmodi devotiones, idcircoque, ubi occasio datur, non negligendæ; sed oportet hæc facere, & alterum non omittere, scilicet mandatorum observationem, quia melior est obedientia quam victimæ hanc profectò si præstiteris, pulcherrimam B. Virginis imaginem expressisti, quia & tu dicere potes cum illa: *Ecco ancella* (vel mancipium) *Domini fiat mihi secundum verbum tuum*. Hunc cultum specialiter exhibere studuit P. Desiderius Colinus ex Soc. Jesu, hinc in ipso morbo ratione captus, aliquid facere noluit, quàm primum id in nomine Mariæ imperari audiit, mox dixit, absit, ut propter dilectissimam Matrem non obediam.

Quarta Pars:

Verum etiam quarta pars supradictæ columnæ non omittenda est, nimirum *statua virorum Draconem occidentium*; per has enim significatur, quòd si columnam hanc Sanctissimæ Patronæ erigere velimus, viri bellicosi esse debeamus, & infernalem Draconem superare; ipse enim est, de quo DEUS gen. 3. dixit; *inimicitias ponam inter te, & mulierem, & seminem tuum & semen illius: ipsa conteret caput tuum, & tu insidiaberis calcaneo illius*. Ipse est, de quo S. Joannes in apocalypsi c. 12. scripsit: *& iratus Draco in mulierem, & abiit faciens puerum cum reliquis de semine eius*. quinam autem sunt semen hoc, nisi amatores illius? quæ mulier, nisi Virgo Sanctissima? quis Draco nisi Diabolus, qui omnibus modis cepit deglutire hanc mulierem, eripiendo ex cordibus eorum hinc apertè olim P. Balthasar Alvarez dixit, se ab eo impugando destitutum, si ipse vicissim mulierem per imaginem quam monstrabat, repræsentatam venerari cessaret. Contra hunc ergo Draconem verus Amator S. Virginis tantò fortius

certare debet, quanto maiorem ex tali victoria fructum sperare potest; Siquidem & de ipso verificabitur, quod S. Joannes in apocal. c. 3. dixit: *qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei, & scribam super eum nomen Dei mei, & nomen civitatis Dei mei nova Ierusalem, id est matris Dei & iterum: qui vicerit, sic vestietur vestimentis albis, & non delebo nomen eius de libro vite, & confitebor nomen eius coram Patre meo, & coram Angelis eius.* Unde SS. Patres plerumque amorem B. Virginis pro uno ex primariis signis prædestinationis agnoscunt.

Quinta Pars.

Denique ut perfecta sit columna nostra, etiam lucernæ jungendæ sunt, per quas nil aliud intelligo, quam quod omni studio etiam conari debeamus, ut non modò ipsi in amore B. Virginis quotidie magis proficiamus, sed alios etiam, quæ verbis, quæ exemplis ad eandem amandam incitemus; cujus quidem exercitij variæ nobis occasiones offeruntur. Quis enim non habet occasionem sæpius Deo supplicandi, ut cultum hujus Sanctissimæ Virginis in dies magis amplificare dignetur; atqui talis oratio meritò inter efficacissima mediæ numeratur, cultum virgineum promovendi. Quis non quotidie ferè occasionem habet unam alteramve animam purgatorij aut statim omninò liberandi, aut certe citius eripiendi, & eà quidem intentione, ut illa Deo potenter supplicet pro eodem cultu Mariano amplificando? atqui & hoc obsequium tantò gratius est Deo & Marri Virgini, quanto præstantius est opus Misericordiæ & charitatis, cum quo conjungitur; quis non frequenter habet occasionem, saltem desiderium ardentissimum concipiendi, ut B. Virginis cultus & amor in toto orbe dilateretur? atqui & hoc desiderium pro affectu accipit Deus, & diva Mater, ubi vires plus non concedunt, ut nihil dicam de illis, qui aut liberos habent, ut parentes: aut Famulos & ancillas, ut Domini Dominaque: aut Discipulos, ut Magistri; hi enim quàm copiosam habent occasionem, nunc verbis animando, nunc exemplo præeundo, nunc in templum ad Sacramenta in Virginis honorem obeunda, aut preces dicendas mittendo. Verbo: Sicut ingeniosus est amor, ita nunquam ei deerunt variæ inventiones ad cultum amatae

amatæ Deiparentis promovendum. Quilibet ergo sibi applicet illud Christi dictum Matth. 5. *Sic luceat lux vestra* amor Mariaus) *coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum (& Matrem) qui in calibus.* Certoque confidant in illis hac ratione impletum iri, quod Eccl. 24. promissum est; *qui me elucidant, vitam æternam habebunt.*

Epilogus.

Atque ex his satis nunc patet, quomodo columnam spirituales Monacensis similem erigere debeatis. Superest, ut manum operi admoveatis, & unam partem post alteram adificetis. Profecto sic in medio vestri existens Virgo potentissima potentius vos, quàm ulla salva guardia defenderet; & copiosiore vobis benedictionem afferet, quàm olim Abrahama Dei domui obedendo attulerit; quousque tandem, sicut olim columna Israelitas ex Ægypto eduxit, & introduxit in terram lacte & melle manantem, ita & vos hæc columna hac miseriarum & lacrymarum valle educat, & in terram promissam æternæ felicitatis introducat. Amen.

§. II.

Quomodo Conciones de B. Virgine in peregrinatione aut processione institui debeant.

Scopus.

Voluntas propria ad exemplum & honorem B. Virginis exuenda.

Thema.

Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum Luc. 1.

Syllogismus principalis.

Tunc voluntas propria merito relinquenda est, quando hoc sequitur Deo & B. Virgini gratissimum est.

Atqui est gratissimum,

Ergo merito relinquenda est.

E X O R